

C-PEPTIID SEERUMIS, PLASMAS

Lühend	S,P-C-pept
Mõiste	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 31 aminohappest koosnev polüpeptiid, mis moodustub proinsuliini proteolüüsil insuliiniks ja C-peptiidiks. Tekib ja vabaneb vereringesse insuliiniga ekvimolaarsetes kogustes kuid pikema poolväärtusaja tõttu on sisaldus paastuveres 5-10 korda suurem kui insuliinil ning see kõigub vähem. ▪ Bioloogiline roll on ebaselge. ▪ Sisaldus veres peegeldab pankrease insuliini tootmise võimet.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> • Autoimmuunse diabeedi korral pankrease beeta-rakkude reservi hindamine • Hüpoglükeemia põhjuse selgitamine • Insulinoomi diagnostika • Pankrease siirdamise edukuse hindamine • Pankreatektoomia järgne seire
Patsiendi ettevalmistus	Sõltuvalt uuringu eesmärgist vajalik paastumine või glükoosikoormus
Proovivõtu vahendid	Geeli- ja liitiumhepariiniga katsuti või geeli- ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 15–25 °C 4 tundi, 2–8 °C 24 tundi, –20 °C 1 kuu Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Elektrokemoluminestsents
Referentsvahemikud	Täiskasvanud: 0,37–1,47 nmol/L
Tõlgendus	<p>S,P-C-pept ↑</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ insulinoom või ektoopiline insuliini sekretsioon ▪ süsivesikute manustamine enne proovivõttu ▪ sulfonüüluurea <p>Segavad tegurid: neerupuudulikkus, rasvumine</p> <p>S,P-C-pept ↓</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ autoimmuunse diabeet ▪ IGF-1 produtseeriv tuumor ▪ alkoholism
Konsultatsioon	Piret Kedars, Liisa Kuhi
HK hinnakirja koodid	66706
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rifai N. Tietz Textbook of Clinical Chemistry, 6th edition, 2018, Philadelphia, lk.1165 2. M. Zilmer Inimkeha põhilised biomolekulid 2015 3. Roche Elecsys C-Peptide reagenti kasutusjuhend 2019-11
Koostaja	Piret Kedars